

Макаренко Л. Л.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова
(Київ, Україна)

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОСВІТИ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

У сучасному суспільстві освіта як транслятор культури виступає пріоритетною цінністю. Об'єктивною вимогою часу є модернізація освіти, що обумовлено необхідністю її відповідності потребам суспільного розвитку, зважаючи на прискорення темпів життя, наростання потоків інформації та вдосконалення технологій. Таким чином, у статті проаналізовано різні концепції інформатизації освіти та виділено основні її напрямки. Акцентовується увага на чинники поліпшення організаційних і психолого-педагогічних умов навчальної діяльності. Визначено тенденції розвитку освіти в інформаційному суспільстві.

Ключові слова: освіта, вища педагогічна освіта, модернізація освіти, інформатизація освіти, інформаційне суспільство.

Сучасна освіта відображає специфіку та особливості сучасного типу суспільного розвитку. Не випадково XXI століття називають століттям освіти. Це пов'язано з розгортанням інформаційної революції, де знання, інформація, інтелект не лише актуалізують свій статус у системі суспільної життєдіяльності, але й постають у ролі його головної рушійної сили [8, с. 3], де почали усвідомлюватися невідповідність сучасної системи освіти потребам інформаційного суспільства, прискоренням темпів життя, що характеризується наростанням потоків інформації, швидким вдосконаленням технологій, тобто необхідністю розгляду питань інформатизації системи освіти.

Концепція інформатизації сфери освіти найповніше відображена в нормативних документах – Державній національній програмі “Освіта. Україна XXI століття”, Законах України “Про загальну середню освіту”, “Про вищу освіту”, Державній програмі “Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці” на 2006–2010 роки, “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки”, Державній цільовій науково-технічній програмі “Впровадження і застосування грід-технологій на 2009–2013 роки”, Постанові Кабінету Міністрів України від 17 березня 2004 р. № 326 “Про затвердження Положення про Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів”, Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті, Державній програмі “Вчитель”, “Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в Європейський освітній простір”; концепції розвитку дистанційної освіти в Україні [21], де на основі інформаційних технологій представлено основний задум вирішення низки проблем національної сфери освіти України, а також систему взаємопов'язаних цілей, завдань, напрямів, методів і засобів інформатизації освіти, та в інших нормативних документах (в Україні за останні десять років змінилося декілька концепцій інформатизації освіти, але всі вони не внесли до реформування освіти цілісних структурних змін, а мали переважно фрагментарний характер, хоча вони були спрямовані на подолання відставання України від розвинених країн Заходу в становленні інформаційного суспільства).

Аналіз різних концепцій інформатизації освіти [3; 9; 12; 14; 15; 19] дав змогу виділити її основні напрями:

- 1) зміна бази освіти на основі інформаційних технологій (матеріальної, навчально-методичної, інформаційної) і створення сервісних центрів її обслуговування;
- 2) зміна цілей і змісту освіти, викликана становленням фундаментального загальноосвітнього курсу інформатики на всіх щаблях освіти, необхідністю формування інформаційної культури студентів в умовах інформаційного суспільства;

- 3) підвищення ефективності, доступності та якості освіти – досягнення якісно нового рівня освіти за рахунок інтеграції інформаційних технологій у навчання, розвиток і виховання;
- 4) підготовка і перепідготовка педагогічних і управлінських кадрів освіти до здійснення інформаційно-педагогічної діяльності на інформаційній основі;
- 5) інтенсифікація науково-дослідної і науково-методичної діяльності в освітніх установах;
- 6) використання інформаційних технологій в управлінні освітніми установами на різних рівнях, аж до всієї системи освіти загалом;
- 7) створення єдиного загальноосвітнього простору України та інтеграція національної системи освіти в інформаційну освітню інфраструктуру світової та євроспільноти;
- 8) вдосконалення нормативно-правової бази науково-освітньої і навчальної діяльності на основі інформаційних технологій;
- 9) уточнення змісту освітніх програм, моделей і методик;
- 10) розвиток індустрії освітніх послуг;
- 11) забезпечення контролю якості інформаційно-освітніх технологій;
- 12) забезпечення інформаційної безпеки єдиного освітнього інформаційного середовища.

Різні аспекти в галузі інформатизації освіти розроблені у наукових працях В. П. Андрущенко, С. А. Бешенкова, В. Ю. Бикова, Б. С. Гершунського, М. І. Жалдака, Ю. О. Жука, А. П. Єршова, О. П. Кивлюк, Л. Л. Макаренко, Н. В. Морзе, В. В. Лаптева, М. П. Лапчика, Ю. І. Машбиця, О. С. Падалки, Є. С. Полат, Ю. С. Рамського, І. В. Роберта, О. О. Романовського, О. М. Спіріна, С. М. Яшанова та ін. Спираючись на роботи цих дослідників, проаналізуємо специфіку цільового, змістового і процесуального компонентів освіти в умовах її інформатизації.

Вирішення завдань інформатизації освіти спрямоване на зміну освітньої практики, що викликано процесами інформатизації, зміною цілей і змісту освіти, та припускає декілька напрямів, значущість яких посилюється через розвиток процесу інформатизації суспільства.

Перший напрям визначається тенденцією розширення сфери використання всіх інформаційних технологій, застосування яких стає нормою у всіх сферах людської діяльності, що обумовлює становлення навчальних дисциплін, які забезпечують підготовку студентів у галузі інформатики та інформаційних технологій – формування у них цілісної інформаційної культури.

Другий напрям пов'язаний з філософським переосмисленням ролі інформації в розвитку природи і суспільства, зростанням розуміння загальнонаукового значення системно-інформаційного, еволюційно-синергетичного підходів як фундаментальних методів наукового пізнання. Інформатика перетворюється з суто технічної дисципліни про методи і засоби обробки інформації за допомогою комп'ютера на фундаментальну науку про інформацію та інформаційні процеси не тільки в технічних системах, але й в природі і суспільстві, що припускає гуманітарний, світоглядний погляд на інформатику, визначення її як метапредмета в змісті освіти.

Третій напрям обумовлений інтеграцією інформаційних технологій у навчання як нового інструменту інформаційно-педагогічної діяльності, що забезпечує можливості реалізації міждисциплінарного підходу в освіті, зближення природничо-наукового і гуманітарного знання, фундаменталізації освіти і відновлення її цілісності.

Четвертий напрям пов'язаний з глибоким впливом на мету і зміст освіти процесів інформатизації суспільства, що призводять до все більшої зміни способу життя людини, – необхідно виробити якісно нову модель підготовки членів інформаційного суспільства, для яких здатність до людських комунікацій, активне оволодіння науковою картиною світу, швидка і гнучка зміна своїх функцій в праці, толерантність, відповідальна цивільна

позиція і розвинена планетарна свідомість стануть життєвими домінантами.

Таким чином, визначення мети і змісту освіти потребує пошуку оптимального поєднання традиційних підходів, що вже склалися, і впровадження нових інформаційних компонентів, спрямованих на формування досвіду життєдіяльності особистості на інформаційній основі, що зумовлює затребуваність особистості в інформаційному суспільстві.

Інформатизація освіти викликає зміни в її процесуальній складовій. Незважаючи на окремі концептуальні відмінності з деяких питань у сфері інформатизації освіти, дослідники [3; 15] однак є в тому, що інтеграція інформаційних технологій у навчальний процес сприятиме індивідуалізації, диференціації, інтенсифікації освіти і, як наслідок, її оптимізації і вдосконаленню.

Потенціал інформаційних технологій незамінний як підтримка розвитку особистості студента: його здібностей до альтернативного мислення, формування умінь розробляти стратегію пошуку вирішення як навчальних, так і практичних завдань, прогнозувати результати реалізації ухвалених рішень на основі моделювання об'єктів, що вивчаються, явищ, процесів, взаємозв'язків між ними.

Застосування засобів інформаційно-комунікаційних технологій під час вивчення основ наук підвищує ефективність навчального процесу в плані оволодіння умінням самостійного здобуття і представлення знань, оволодіння загальними методами пізнання і стратегією засвоєння навчального матеріалу, самостійного вибору режиму навчальної діяльності, організаційних форм і методів навчання [15; 18; 19]. Інформаційно-комунікаційні технології у навчальному процесі дають змогу переадресувати допомогу педагога переважно на вирішення студентами творчих, дослідницьких і проблемних завдань.

Можливості інтеграції інформаційних технологій в освіту дають змогу говорити про нову якість інформаційно-педагогічної діяльності, яка виявляється в дидактичних і психолого-педагогічних можливостях [7; 9; 11; 13; 14; 15; 20 тощо]:

Поліпшення організаційних умов навчального процесу:

- підвищення ефективності навчання шляхом впровадження нових механізмів наочності, інтерактивності навчального процесу;
- використання варіативних джерел навчальної інформації;
- ущільнення навчальної інформації за рахунок можливості її згортання і розгортання в часі і просторі (гіпертекст);
- оптимізація темпу роботи студентів: рівнева диференціація, індивідуалізація навчання, вибір індивідуальної освітньої траєкторії;
- ефективна реалізація міжпредметних зв'язків;
- оптимізація інформаційно-педагогічної діяльності педагога на основі інформатизації його окремих функцій.

Поліпшення психолого-педагогічних умов навчальної діяльності:

- створення у студента стійкого інтересу і позитивного мотиву через природний інтерес до сучасного інструмента пізнання – комп'ютера;
- гуманне ставлення до студента, забезпечення його позитивного емоційного стану, відсутності страху в момент незнання;
- створення сприятливих умов для формування загальної культури мислення, комунікативної культури, розвитку інформаційної культури студента;
- включення механізму розвитку у студентів дослідницьких, творчих якостей;
- розвиток якостей рефлексії, самореалізації, самопізнання тощо.

Спираючись на теоретичні дослідження вітчизняних та зарубіжних філософів і педагогів – В. П. Андрущенка, Г. А. Бордовського, Б. С. Гершунського, О. І. Гуржія, І. А. Колесникової, К. К. Коліна, О. П. Кивлюк, О. О. Кузнецова, В. В. Лаптева, В. С. Ледньова, Л. А. Мікешиної, А. М. Новікова, М. Ю. Опенкова, В. В. Серікова, В. М. Симонова та ін. [1; 2; 4; 5; 6; 10; 11; 17; 20; 22], визначимо тенденції розвитку освіти в інформаційному суспільстві (див. рис. 1).

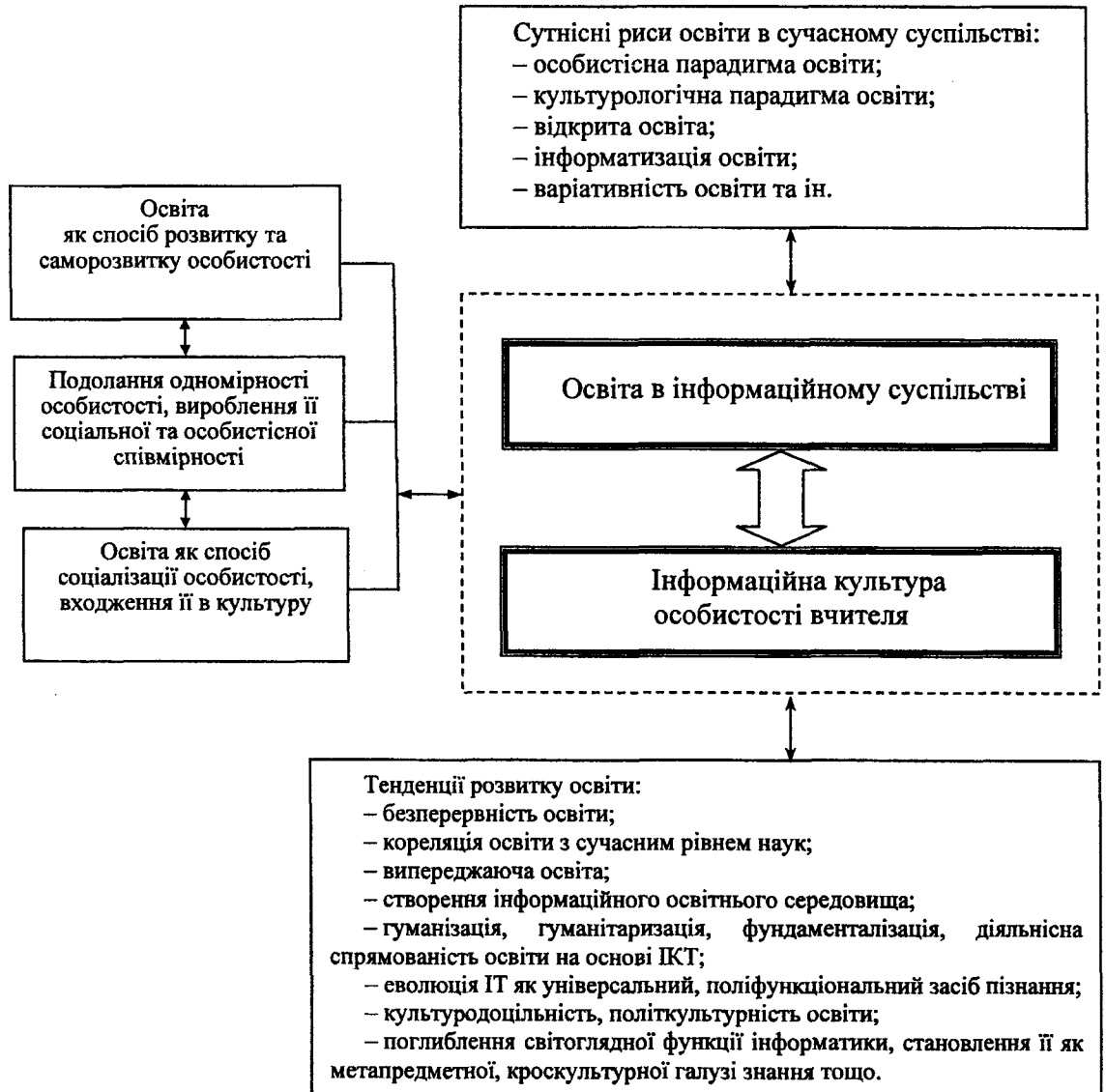

Рис. 1. Освіта в інформаційному суспільстві

Безперервність освіти – необхідність і доступність освіти не тільки на початку життєвого шляху людини, але й упродовж всього життя, що обумовлено стрімким зростанням обсягів знань, інформаційних потоків, вдосконаленням технологій у всіх сферах діяльності суспільства і людини; забезпечення організаційної і змістової єдності, спадкоємності і взаємозв'язку всіх ланок освіти, спільно і скоординовано вирішального завдання із соціалізації особистості і такого, що задовольняє її прагнення до самоосвіти, саморозвитку.

Кореляція освіти з сучасним рівнем наукових знань про світ і людину з реаліями сучасної культури (вбудовування освіти в культуру, науку і прогресивні технології).

Посилення прогностичної спрямованості освіти (здатність у своєму сучасному розвитку “передбачати” і певним випереджаючим чином задовольняти потреби прийдешніх поколінь; перехід від концепції підтримуючої освіти до концепції випереджаючої освіти).

Створення інформаційного освітнього середовища, в основі якого лежать інформаційно-комунікаційні технології, зокрема дистанційна освіта, що дає змогу здобувати якісну освіту у будь-який час, у будь-якому місці, впродовж всього життя людини.

Створення єдиного інформаційного освітнього простору України та інтеграція його в світовий інформаційний освітній простір (вирішення проблем управління складною системою освіти, що припускає багатоцільову діяльність; інтеграція і координація інформаційних потоків, підвищення оперативності й ефективності управління як окремими освітніми установами, так і всією системою національної освіти в цілому; становлення світового мережевого мультикультурного освітнього простору; подолання соціальної нерівності при здобуванні якісної освіти).

“Відкритість” освіти – здатність до саморозвитку, що передбачає новий підхід до визначення цілей і результатів освіти, взаємодії вчителя та учнів, до особистості студента і педагога, змісту освіти: по-перше, вибір особистістю своєї індивідуальної освітньої траєкторії впродовж всього життя за рахунок виникнення нових джерел знання, таких як ЗМІ, мережі тощо, і докорінної зміни технології отримання знання на основі таких важливих дидактичних властивостей комп’ютера, як індивідуалізація і диференціація навчального процесу при збереженні його цілісності; по-друге, зміна ролі педагога в інформаційних умовах, головною компетенцією якого стає роль тьютора (помічника, консультанта, навігатора) як у світі знань, так і у формуванні у студента цілісної якості бути Особистістю; по-третє, еволюція гасла освіти від “Вчити знанням” через “Вчити вчитися” до актуального для інформаційного суспільства “Вчити оптимальному вибору індивідуального освітнього маршруту” студента і способів його проходження, тобто “навігація в освіті”, а може бути і ще ширше – вибору способу життя, сфери саморозвитку.

Орієнтація освіти на саморозвиток особистості (опора на особистісне знання, суб’єктний досвід, індивідуальну зацікавленість, особистісно-творчу роботу; розвиток самостійності і незалежності особистості у відкритій освіті; підтримка проявів самозвеличення – самовизначення, самопізнання, саморозвитку, самореалізації).

Особистісна орієнтація освіти – формування різнобічно розвиненої особистості, що разом з оволодінням знаннями, уміннями і навичками передбачає формування переконань, світогляду, ідеалів, прагнень, інтересів, здібностей, звичок, уваги, волі, відчуттів тощо; посилення ефективності особистісно-розвиваючого потенціалу освіти за допомогою комп’ютерної підтримки особистісно-розвиваючих освітніх технологій – контекстуальних, діалогічних, ігрових, комунікативно-ролевих, імітаційно-моделюючих систем навчання, що потребує мотивації навчання, мобілізації творчих сил учнів, актуалізації ціннісно-сміслових аспектів власної освітньої діяльності, орієнтації на самостійне ухвалення рішення, рефлексію механізмів саморозвитку, “самотворення”).

Гуманізація освіти – зміщення акценту на інтереси і роль особистості учня і педагога; становлення суб’єкт-суб’єктних відносин; створення оптимальних умов різнобічного розвитку особистості в новому інформаційному освітньому середовищі.

Гуманітаризація освіти – формування у особистості власне людської форми ставлення до навколишнього середовища і самої себе, своєї власної діяльності в ньому; зміна акцентів і пріоритетів – відмова від технократизму, що протистоїть гуманітаризації, традиційного зіставлення гуманітарних і природничо-наукових дисциплін; створення ситуацій для ухвалення людиноорієнтованих рішень; подолання відриву унікалій від універсальності, взаємодія підсвідомого і свідомого, образного і понятійного, універсального й унікального; здійснення внутрішнього діалогу людини між її лівою і правою півкулями мозку.

Фундаменталізація освіти – перетворення освіти на справжній фундамент матеріальної, духовної, теоретичної і практичної діяльності людей; поглиблення теоретичної загальноосвітньої, загальнонаукової, загальнопрофесійної підготовки учнів, що дає змогу їм побачити взаємозв’язок предметів і явищ, створити власну цілісну картину світу; взаємодоповнення, тобто компліментарність раціонально-логічного й емоційно-образного мислення; розкриття основ і джерел різного знання і досвіду;

вивчення і формування цілісних уявлень про основні закони природи, суспільства і їх подальший розвиток, а також природу і призначення самої людини.

Діяльнісна спрямованість – продуктивність в освіті; можливість створення власного сьогодення затребуваних навчальних проєктів і продуктів на основі інформаційних технологій, які стають основними інструментами подальшої практичної інформаційно-професійної діяльності людини, що реально діють; моделювання різних діяльнісних процесів, явищ і об'єктів; трансформація відомого гасла “Школа – це підготовка до життя” в гасло “Школа – це саме життя” на основі доступу до будь-яких знань, думок, співпраці не тільки з вчителем, іншими школярами, але й з вченими, фахівцями в різних галузях знань та ін.; посилення усвідомленості, вмотивованості та особистісної значущості освіти, затребуваність в інформаційному товаристві інтеграційної діяльності людини.

Пріоритетність креативності в діяльності – передача репродуктивних функцій в діяльності системам обробки інформації, інформаційним технологіям; розширення поля проєктної діяльності в освіті.

Цілісність освіти – єдність, нерозривність, взаємозв'язок природничо-наукової і гуманітарної освіти, реалізація міждисциплінарних зв'язків у рамках окремих галузей знань, формування цілісного системного бачення світу в контексті міждисциплінарного діалогу “двох культур”, що сприяє становленню цілісної особистості; забезпечення функціонального зв'язку гуманітаризації, фундаменталізації і діяльнісної спрямованості освіти.

Еволюція інформаційних технологій в освіті як універсального, поліфункціонального засобу пізнання – системотвірний, синтетичний характер інформаційних технологій в освіті, що забезпечує ефективну підтримку її цілісності.

Етична домінанта як смислоутворюючий стрижень освіти – обумовленість зростанням ролі особистості в інформаційному суспільстві; виховання людини у дусі миру, взаєморозуміння, другою домінантності, толерантності і відповідальності, громадянина світу, що володіє макромисленням, глобальною етикою, високою мірою відповідальності за долю своєї країни і людства в цілому; знаходження особою правильного поєднання свободи, відповідальності і самообмеження як основних регуляторів власної діяльності; формування соціально відповідальної, критично мислячої особистості з чіткими ціннісними орієнтирами.

Культуровідповідність освіти – гармонійність співіснування людини, суспільства і природи; освіта як елемент людської цивілізації і одночасно складника і дзеркала культурної традиції власної країни; віддзеркалення в освіті специфіки модернізації поля культури в умовах інформаційного суспільства, обумовленої проявом інформаційних рис традиційних культур (віртуалізація комунікації, полікультурність); виникненням нових культур (культура екранна, мережева, електронних ЗМІ тощо); зрушення культури в епіцентр сучасної освіти; зростання значущості культури в наступності поколінь та індивідуального розвитку людини.

Полікультурність освіти – адекватність культурному і етнічному різноманіттю людства; виховання у людини толерантності до інших культур і систем цінностей; вироблення її соціальної та особистісної цілісності і відповідності, подолання одновимірності людини; культурна компетентність особистості, пов'язана з полегшенням доступу до культурних цінностей інших націй і народів при мережевих взаємодіях; трансформація монологу в діалог і полілог та ін.

Екологізація, природовідповідність освіти – орієнтація освіти на мету розуміння і збереження природи, ноосферний розвиток суспільства, збереження біосфери планети і виживання людства як виду, становлення ноосферної особистості, здатної вирішувати глобальні проблеми людства; усвідомлення шляхів забезпечення виживання цивілізації і збереження людської сутності при створенні штучного інтелекту; практичне залучення

особистості до природоохоронної і природодослідницької діяльності.

Таким чином, освіта в інформаційному суспільстві як транслятор культури виступає пріоритетною цінністю. А специфіка сучасного світу, особливості його пізнання і освоєння визначають такі вимоги до людини, як усвідомлення реалій і особливостей сучасної цивілізації; нові ціннісні орієнтири; розуміння цінності знання для самореалізації у сучасному світі; збагачення мислення через освоєння сучасних методів наукового пізнання; пізнання як світу, так і культури в цілісності і єдності; творчий, інноваційний характер діяльності; розуміння призначення і особливого місця людини в культурі; особистісна самоактуалізація в культурі і житті; поєднання стійкого світогляду, соціальних і етичних переконань з високою психологічною мобільністю, гнучкістю, адаптивністю тощо.

Оскільки прогрес в інформаційному суспільстві визначається значною мірою особистісними чинниками, то саме цінність особистості повинна стати відправною точкою і початковим засновком організації сучасної освіти. Зростає значущість культури – вона зрушується в епіцентр сучасного буття, що природним чином позначається і на сучасній освіті, об'єктивна вимога часу – модернізація освіти – обумовлена необхідністю кореляції освіти з сучасним рівнем знань про світ і людину, вимогами до сучасної освіченої людини, реаліями сучасного світу і культури в інформаційному суспільстві.

Використана література:

1. Андрущенко В. Філософія освіти в сучасній Україні: стан та перспективи розвитку / В. Андрущенко, В. Лутай // Вища освіта України : теоретичний та науково-методичний часопис. – 2004. – № 4. – С. 5-12.
2. Буева Л. П. Круглый стол “Философия. Культура. Образование” / Л. П. Буева // Вопросы философии. – 2000. – № 1. – С. 3–12.
3. Гершунский Б. С. Компьютеризация в сфере образования: проблемы и перспективы / Б. С. Гершунский. – М. : Педагогика, 1987. – 432 с.
4. Гершунский Б. С. Философия образования для XXI века (В поисках практико-ориентированных образовательных концепций) // Б. С. Гершунский. – М. : Изд-во “Совершенство”, 1998. – 608 с.
5. Гессен С. И. Основы педагогики. Введение в прикладную философию / С. И. Гессен ; отв. ред. и сост. П. В. Алексеев. – М. : “Школа-Пресс”, 1995. – 448 с.
6. Гусинский Э. Н. Построение теории образования на основе междисциплинарного системного подхода / Э. Н. Гусинский. – М. : Школа, 1994. – 184 с.
7. Жалдак М. І. Основи інформаційної культури вчителя / М. І. Жалдак // Використання нової інформаційної технології у навчальному процесі. – К. : РНМК, 1990. – С. 3–17.
8. Жижко Т. А. Філософія академічної освіти : монографія / Т. А. Жижко ; М-во освіти і науки України ; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – 404 с.
9. Жук Ю. О. Комп'ютерно орієнтовані засоби навчальної діяльності: проблеми створення та впровадження / Ю. О. Жук // Науковий вісник Ізмайльського держ. пед. ін-ту. – Ізмаїл : ІДГУ, 2004. – Вип. 16. – С. 11–15.
10. Кивлюк О. П. Віртуалізація освітнього простору як прагматичний складник розвитку інформаційної педагогіки / О. П. Кивлюк // Вища освіта України : Теоретичний та науково-методичний часопис. – 01/2012. – № 1. – С. 25-30.
11. Колесникова И. А. Педагогическая реальность в зеркале межпарадигмальной рефлексии / И. А. Колесникова. – СПб. : СПб ГУПМ, 1999. – 242 с.
12. Кондратьев А. С. Тенденции развития и приоритетные направления информатизации на современном этапе / А. С. Кондратьев, В. В. Лаптев, А. И. Ходанович // Вестник Северо-Западного отделения РАО. – Вып. 7. – СПб., 2002. – С. 15–23 (менять на укр.).
13. Корець М. С. Використання НІТ при викладанні технічних навчальних дисциплін / М. С. Корець, В. Я. Опилат, І. Г. Трегуб – К. : НПУ, 2005. – 104 с.
14. Лаптев В. В. Организация научных исследований и разработок при решении проблем модернизации образования / В. В. Лаптев // Модернизация общего образования на рубеже веков : сб. науч. тр. – СПб. : Изд-во Рос. гос. пед. ун-та им. А. И. Герцена, 2001. – Ч. 2.
15. Макаренко Л. Л. Побудова мережевого інформаційно-навчального середовища вищого навчального закладу (теоретико-методичний аспект) / Л. Л. Макаренко // Наукова скарбниця освіти Донеччини : науково-методичний журнал. – Вип. № 2(15). – 2013. – С. 27-32.

16. *Машбиц Е. И.* Психолого-педагогические проблемы компьютеризации обучения / Е. И. Машбиц. – М. : Педагогика, 1988. – 192 с.
17. *Микешина Л. А.* Новые образы познания и реальности / Л. А. Микешина, М. Ю. Опенков. – М. : Рос. полит. энцикл., 1997. – 240 с.
18. *Нісімчук А. С.* Технологія інноваційної освіти : монографія / Андрій Сергійович Нісімчук, Олег Семенович Падалка. – Луцьк : Твердиня, 2013. 456 с.
19. *Панюкова С. В.* Концепция реализации личностно ориентированного обучения при использовании информационных и коммуникационных технологий / С. В. Панюкова. – М. : Изд-во ИОСО РАО, 1998. – 119 с.
20. *Симонов В. М.* Дидактические основы естественнонаучного образования: гуманитарная парадигма : монография / В. М. Симонов. – Волгоград : Перемена, 2000. – 294 с.
21. Режим доступа : <http://mon.gov.ua>.
22. *Bell D.* The cultural contradictions of capitalism / D. Bell. – N.Y. : Basic Books, 1976; *Porat M., Rubin M.* The Information Economy: Development and Measurement / M. Porat, M. Rubin. – Wash., 1978; *Masuda Y.* The information Society as Post-Industrial Society / Y. Masuda. – Wash., 1981; *Stonier T.* The Wealf of Information / T. Stonier. – L., 1983; *Katz R. L.* The Information Society: An International Perspective / R. L. Katz. – N.Y., 1988.

Макаренко Л. Л. *Информатизация образования как приоритетное направление модернизации образования в условиях информационного общества.*

В современном обществе образование как транслятор культуры выступает в качестве приоритетной ценности. Объективным требованием времени является модернизация образования, что обусловлено необходимостью его соответствия потребностям общественного развития, принимая во внимание ускорение темпов жизни, нарастание потоков информации и совершенствование технологий. Таким образом, в статье проанализированы разные концепции информатизации образования и выделены основные ее направления. Акцентируется внимание на факторы улучшения организационных и психолого-педагогических условий учебной деятельности. Определены тенденции развития образования в информационном обществе.

Ключевые слова: образование, высшее педагогическое образование, модернизация образования, информатизация образования, информационное общество.

Makarenko L. L. *Informatization of education as priority direction of modernization of education in the conditions of informative society.*

In modern society education as a translator of culture comes forward as a priority value. The objective requirement of time is modernization of education, that conditioned by the necessity of his accordance to the necessities of community development, having regard to the acceleration of rates of life, growth of streams of information and perfection of technologies. Thus, in the article different conceptions of informatization of education are analysed and her basic directions are distinguished. Attention is accented on the factors of improvement of organizational and психолого- педагогических terms of educational activity. Progress of education trends are certain in informative society.

Keywords: education, higher pedagogical education, modernization of education, informatization of education, informative society.

Мамчич І. П.
Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара
(Дніпропетровськ, Україна)

СКЛАДНІ ЗАВДАННЯ В ТЕСТІ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Проаналізовано тематичний діапазон складних завдань у тесті з української мови, визначено причини цього явища і накреслено шляхи подолання.

Ключові слова: складність тестового завдання, тест з української мови і літератури.